

Kronik Hepatit B Hastalarında İnterlökin 28B Tek Nükleotid Polimorfizmi ile Antiviral Tedavi Yanıtı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

**Tuba İLGAR, Çiğdem ATAMAN HATİPOĞLU, Cemal BULUT,
Şerife ALTUN DEMİRCAN, Sami KINIKLI**

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları
ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, Ankara

GİRİŞ

- İnterferon- λ (IFN- λ), IFN- α ile aynı sinyal yolağını indükleyerek antiviral aktivite göstermektedir.
- IFN λ 3 (İnterlökin 28B)

- Kronik hepatit C hastalarında IL28B tek nükleotid gen polimorfizmi ile tedavi yanıtı arasında güçlü bir ilişki saptanmıştır.
- Kronik hepatit B hastalarında ise peg-IFN tedavisi ile IL28B tek nükleotid polimorfizmi arasındaki ilişki hakkında çelişkili sonuçlar bildirilmiştir, ancak oral antiviral tedavi yanıtı ile ilgili çalışmalar çok sınırlıdır.

Amaç

- Kronik hepatit B hastalarında, oral antiviral tedaviye virolojik, serolojik ve biyokimyasal yanıt ile IL28B gen polimorfizmi arasında ilişki olup olmadığını araştırmak
- Tedavi yanıtını etkileyebilecek diğer faktörleri incelemek

GEREÇ VE YÖNTEM

- Retrospektif tanımlayıcı bir çalışmadır.
- Araştırmaya kronik hepatit B tanısı ile 01.12.2016 – 01.01.2017 tarihleri arasında kliniğimize kontrole gelen 100 hasta dahil edilmiştir.

Çalışmaya Alınma Kriterleri

- 18 yaş ve üzerinde olmak
- En az 1 yıldır kronik hepatit B tanısıyla oral antiviral tedavi (tenofovir, entekavir, telbivudin, lamivudin) almak
- Tedaviye uyumlu olmak
- Tedavi başlangıcında, tedavinin 12. haftasında, 24. haftasında ve birinci yılında HBV DNA düzeyine bakılmış olmak
- Tedavi süresince gebe kalmamış olmak
- Eşlik eden malignite, metabolik, otoimmün hastalık veya kronik viral karaciğer hastalığı bulunmamak
- Tedavi sırasında immünsüprese tedavi, sistemik kortikosteroid veya kemoterapi almıyor olmak

Hastaların;

- ✓Demografik verileri,
- ✓Kullandığı antiviral tedaviler ve süreleri
- ✓Alınan tedavinin süresi ve kullanılan ilaçlar
- ✓Karaciğer histopatolojisi (HAI skoru / fibrozis evresi)
- ✓PLT, AST, ALT düzeyleri
- ✓Hepatit serolojisi (HBsAg, anti-HBs, HBeAg, anti-HBe)
- ✓HBV DNA düzeyleri (Tedavi başı, 12. hafta, 24. hafta, birinci yıl, son kontrol)

önceden hazırlanan formlara kaydedildi.

PZR

- Hastalardan EDTA'lı tüplere kan alındı, çalışma zamanına kadar - 80°C'de saklandı.
- Kan örneklerinde genomik DNA'larının ekstraksiyonu “GeneMATRIX Quick Blood DNA Purification Kit” kullanılarak üretici firma önerileri doğrultusunda yapılmıştır.
- **IL28B rs8099917** tek nükleotid polimorfizmi (SNP) araştırılmıştır.

Tedavi Yanıtı

Primer yanıtsızlık

- Tedaviye uyumlu hasta,
- Tedavinin 12. haftasında,
- HBV DNA düzeyinde bazale göre $1 \log_{10}$ IU/mL'den daha az düşme olması

Kısmi virolojik yanıt

- Tedaviye uyumlu hasta
- Tedavinin en az 12. ayında,
- HBV DNA düzeyinin $1 \log_{10}$ IU/mL'den fazla düşmesine rağmen saptanabilir düzeylerde olması

Virolojik yanıt

- Tedavi altında HBV DNA'nın PZR ile saptanamayan düzeylere düşmesi
  - (12. ayı)

Tedavi Yanıtı

Biyokimyasal yanıt

- Serum ALT değerinin normal sınırlara düşmesi

Serolojik yanıt

- HBeAg veya HBsAg'nin serokonversiyonu

Lampertico, P., K. Agarwal, T. Berg, M. Buti, et al., *EASL 2017 Clinical Practice Guidelines on the management of hepatitis B virus infection*. Journal of Hepatology, 2017.

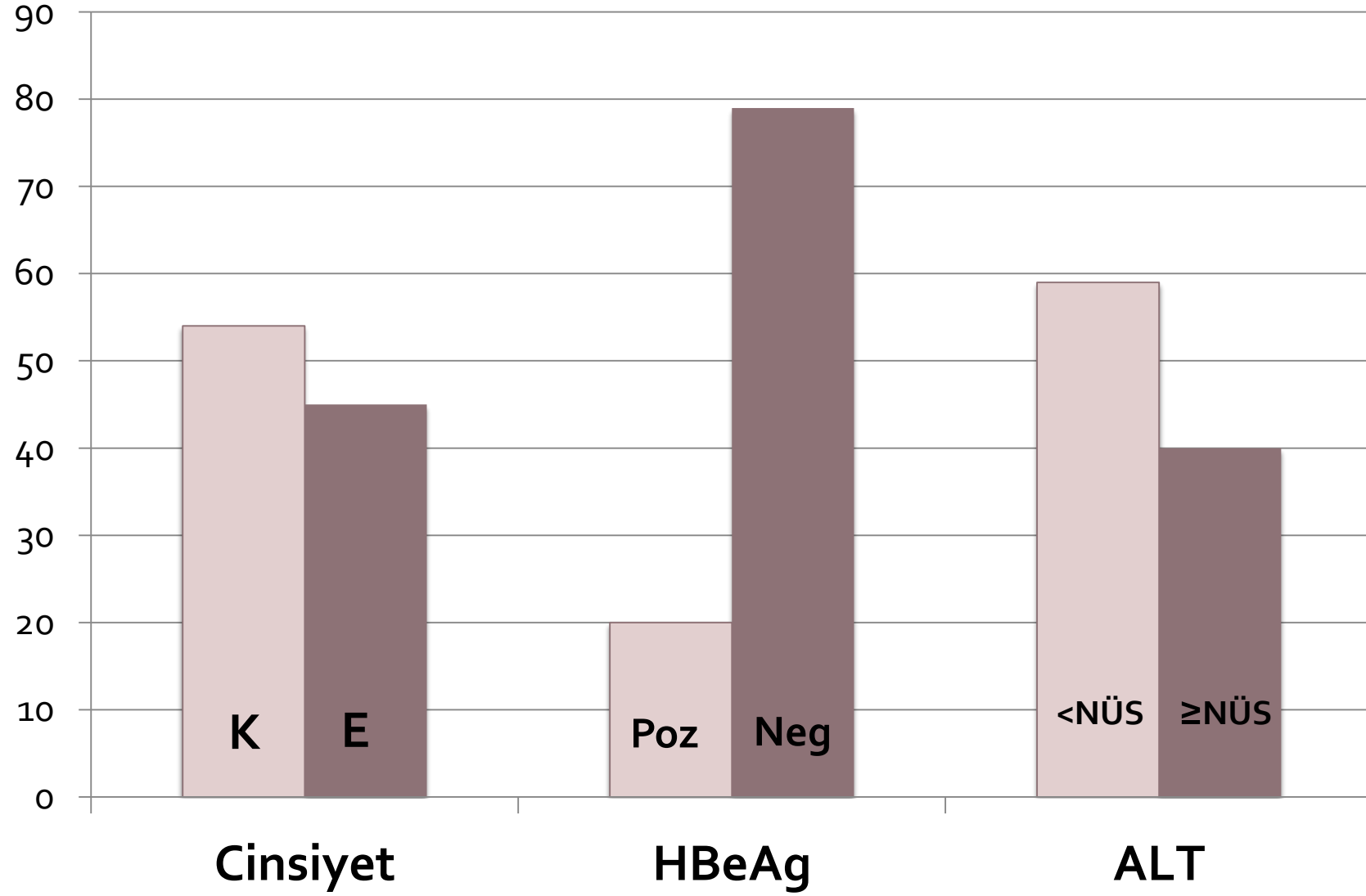
Sarin, S., M. Kumar, G. Lau, Z. Abbas, et al., *Asian-Pacific clinical practice guidelines on the management of hepatitis B: a 2015 update*. Hepatology international, 2016. **10**(1): p. 1-98.

İstatistiksel analiz

- İstatistiksel analiz için SPSS v.15.0 programı kullanılmıştır.
- P değerinin 0,05'in altında olduğu durumlar istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar şeklinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

- Bir hastada genotipleme yapılamadığı için çalışmadan çıkarıldı
- 99 hasta çalışmaya dahil edildi

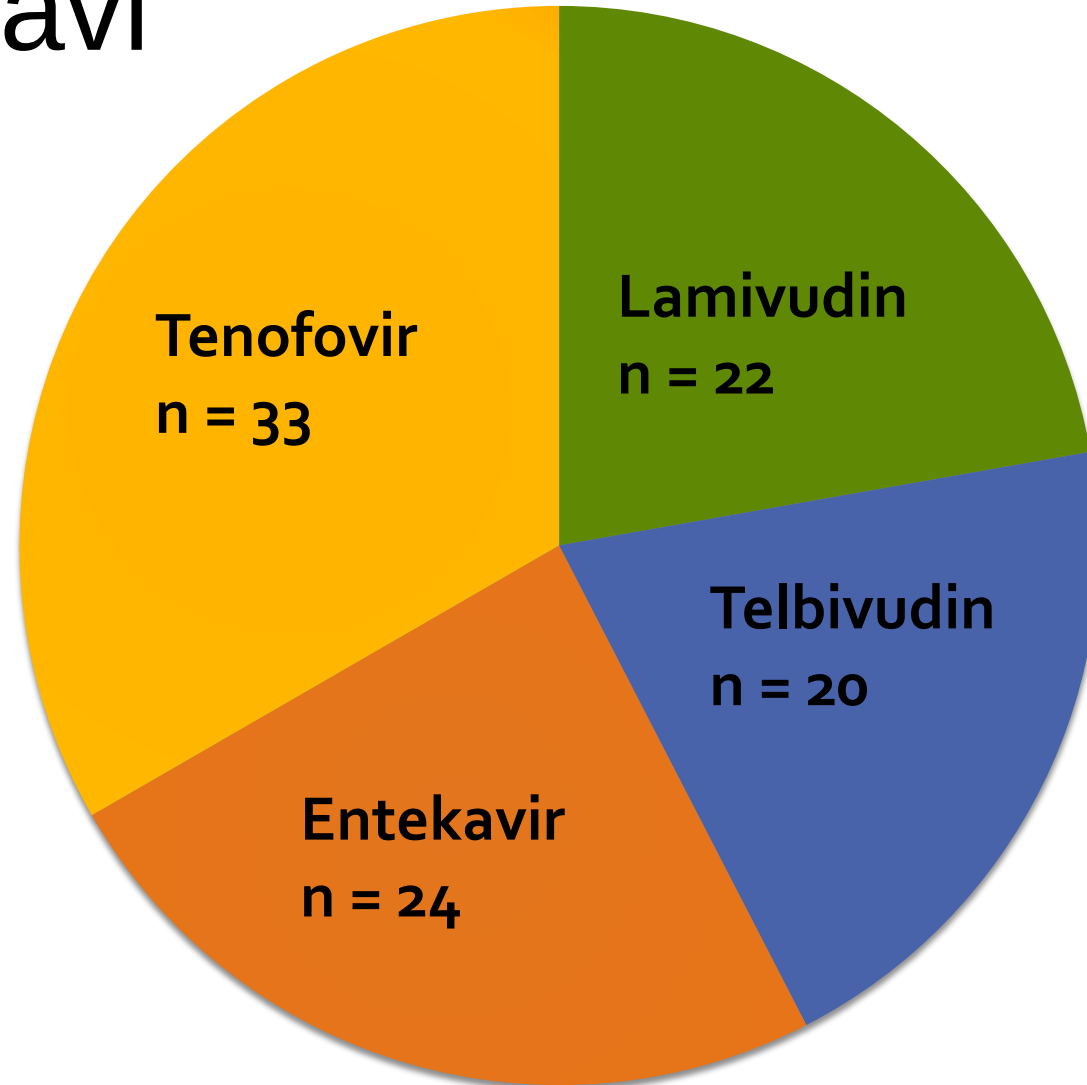
	Ort	(Min – Maks)
Yaş	43,9 ± 11,6	(21 - 71)
Histolojik Aktivite İndeksi (HAI) *	4	(0-14)
Fibrozis skoru *	2	(0 - 5)

*Çalışmaya dahil edilen hastalardan 2'sine hemanjiom nedeniyle karaciğer biyopsisi yapılamadı, 97 hastanın verileri kullanıldı

Laboratuvar deęerleri

		Ortanca	(Minimum – Maksimum)
AST (U/L)		28	(3–242)
ALT (U/L)		30	(6–282)
PLT (x10 ⁹ /mm ³)		220,1±55,8	(104–392)
HBV DNA (IU/mL)	Tedavinin başlangıcı	22986	(2130–65000000000)
	Tedavinin 12. haftası	0	(0–25504999)
	Tedavinin 24. haftası	0	(0–6100000)
	Tedavinin birinci yılı	0	(0–315739)
	Son kontrol	0	(0–18213233)

Antiviral tedavi

IL28B rs8099917 tek nükleotid polimorfizmi

		Genotip (n=99)			Alel (n=198)		
		TT (n=63) n (%)	TT dışı (n=36) n (%)	p	T (n=160) n (%)	G (n=38) n (%)	p
Cinsiyet	K	35 (55,6)	19 (52,8)	0,78	88 (55,0)	20 (52,6)	0,79
	E	28 (44,4)	17 (47,2)		72 (45,0)	18 (47,4)	
Ortalama		44,1±11,0	43,5±11,0	0,83	43,9±11,4	43,9±12,7	0,21
Yaş	< 40	30 (47,6)	18 (50,0)	0,82	77 (48,1)	19 (50,0)	0,83
	≥ 40	33 (52,4)	18 (50,0)		83 (51,9)	19 (50,0)	
HBeAg	pozitif	16 (25,4)	4 (11,1)	0,08	36 (22,5)	4 (10,5)	0,09
	negatif	47 (74,6)	32 (88,9)		124 (77,5)	34 (89,5)	
HAI skoru*	0-5	42 (67,7)	21 (60,0)	0,44	105 (66,9)	21 (56,8)	0,24
	≥ 6	20 (32,3)	14 (40,0)		52 (33,1)	16 (43,2)	
Fibrosis evresi*	0-2	45 (72,6)	24 (68,6)	0,67	112 (71,3)	26 (70,3)	0,89
	≥ 3	17 (27,4)	11 (31,4)		45 (28,7)	11 (29,7)	
ALT (U/L)	<40	37 (58,7)	22 (61,1)	0,81	95 (59,4)	23 (60,5)	0,89
	≥40	26 (41,3)	14 (38,9)		65 (40,6)	15 (39,5)	
HBV DNA (IU/mL)	< 2x10 ⁴	30 (47,6)	19 (52,8)	0,62	79 (49,4)	19 (50,0)	0,94
	≥ 2x10 ⁴	33 (52,4)	17 (47,2)		81 (50,6)	19 (50,0)	

		VY ® (n=77) n (%)	KVY+PY ® (n=22) n (%)	p	VY+KVY ® (n=94) n (%)	PY ® (n=5) n (%)	p
Cinsiyet	K	40 (74,1)	14 (25,9)	0,33	52 (96,3)	2 (3,7)	0,50
	E	37 (48,1)	8 (17,8)		42 (93,3)	3 (6,7)	
Yaş	< 40	33 (68,8)	15 (31,3)	0,036	45 (93,8)	3 (6,3)	0,59
	≥ 40	44 (86,3)	7 (17,3)		49 (96,1)	2 (3,9)	
HAI skoru*	0-5	50 (79,4)	13 (20,6)	0,513	65 (94,2)	4 (5,8)	0,45
	≥ 6	25 (73,5)	9 (26,5)		37 (94,7)	1 (2,6)	
Fibrozis evresi*	0-2	57 (82,6)	12 (17,4)	0,051	72 (94,7)	4 (5,3)	0,65
	≥ 3	18 (64,3)	10 (35,7)		30 (96,8)	1 (3,2)	
HBeAg	Negatif	69 (87,3)	10 (12,7)	0,000	77 (97,5)	2 (2,5)	0,023
	Pozitif	8 (40,0)	12 (60,0)		17 (85,0)	3 (15,0)	
ALT (U/L)	< 40	54 (91,5)	5 (8,5)	0,000	58 (98,3)	1 (1,7)	0,06
	≥ 40	23 (57,5)	17 (42,5)		36 (90,0)	4 (10,0)	
	< 80	66 (82,5)	14 (17,5)	0,02	76 (95,0)	4 (5,0)	0,96
	≥ 80	11 (57,9)	8 (42,1)		18 (94,7)	1 (5,3)	
HBV DNA (IU/mL)**	<2x10 ⁺	45 (91,8)	4 (8,2)	0,001	46 (93,9)	3 (6,1)	0,63
	≥2x10 ⁺	32 (64,0)	18 (36,0)		48 (96,0)	2 (4,0)	
	<2x10 ⁰	65 (90,3)	7 (9,7)	0,000	68 (94,4)	4 (5,6)	0,70
	≥2x10 ⁰	12 (44,4)	15 (55,6)		26 (96,3)	1 (3,7)	
HBV DNA (24.hafta)***	Negatif	66 (98,5)	1 (1,5)	0,000			
	Pozitif	11 (34,4)	21 (65,6)				
Genotip	TT	49 (77,8)	14 (22,2)	1,000	60 (95,2)	3 (4,8)	0,86
	TT dışı	28 (77,8)	8 (22,2)		34 (94,4)	2 (5,6)	
Alel	T	124 (77,5)	36 (22,5)	0,84	152 (95,0)	8 (5,0)	0,94
	G	30 (78,9)	8 (21,1)		36 (94,7)	2 (5,3)	
Tedavi	LAM	16 (72,7)	6 (27,3)	0,210	18 (81,8)	4 (18,2)	0,009
	TBV	19 (95,0)	1 (5,0)		20 (100)	0 (0)	
	ENT	17 (70,8)	7 (29,2)		23 (95,8)	1 (4,2)	
	TDF	25 (32,5)	8 (24,2)		33 (100)	0 (0)	

• Virolojik Yanıt Sağlanama

- Yaş <40 yıl
- HBeAg pozitifliği
- ALT
  - ≥ 40 U/
  - ≥ 80 U/L
- HBV DNA
  - Başlangıç:
    - ≥ 2 x 10⁴ IU/mL
    - ≥ 2 x 10⁶ IU/mL
  - Tedavinin 24. haftasında pozitif
- Lamivudin
  - Primer yanıtızsızlık

- Tedavinin birinci yılında virolojik yanıt sağlanamama risk faktörlerini belirlemek için lojistik regresyon analizi;

Risk Faktörü	RR (%95 GA)*	p
HBeAg pozitif olması	5,17 (1,17 – 22,8)	0,03
HBV DNA değerinin 2×10^6 IU/mL'nin üzerinde olması	8,89 (1,47 – 53,78)	0,017

		HBeAg Kaybı			HBeAg Serokonversiyonu		
		Yok (n=12) n (%)	Var (n=8) n (%)	p	Yok (n=16) n (%)	Var (n=4) n (%)	p
Cinsiyet	K	7 (70,0)	3 (30,0)	0,36	9 (90,0)	1 (10,0)	0,26
	E	5 (50,0)	5 (50,0)		7 (70,0)	3 (30,0)	
Yaş	<40	8 (66,7)	4 (33,3)	0,64	11 (91,7)	1 (8,3)	0,11
	≥40	4 (50,0)	4 (50,0)		5 (62,5)	3 (37,5)	
HAI skoru	0-5	6 (66,7)	3 (33,3)	0,58	7 (77,8)	2 (22,2)	0,82
	≥ 6	6 (54,5)	5 (45,5)		9 (81,8)	2 (18,2)	
Fibrozi evresi	0-2	6 (66,7)	3 (33,3)	0,58	7 (77,8)	2 (22,2)	0,82
	≥ 3	6 (54,5)	5 (45,5)		9 (81,8)	2 (18,2)	
ALT (U/L)	<40	3 (60,0)	2 (40,0)	1,00	4 (80,0,0)	1 (20,0)	1,00
	≥ 40	9 (60,0)	6 (40,0)		12 (80,0,0)	3 (20,0)	
	< 80	6 (50,0)	6 (59,0)	0,37	9 (75,0)	3 (25,0)	0,49
	≥ 80	6 (75,0)	2 (25,0)		7 (87,5)	1 (12,5)	
HBV DNA (IU/mL)	<2x10 ⁴	1 (50,0)	1 (50,0)	0,76	1 (50,0)	1 (50,0)	0,26
	≥2x10 ⁴	11 (61,1)	7 (38,9)		15 (83,3)	3 (16,7)	
	<2x10 ⁶	3 (50,0)	3 (50,0)	0,55	4 (66,7)	2 (33,3)	0,54
	≥2x10 ⁶	9 (64,3)	5 (35,7)		12 (85,7)	2 (14,3)	
Genotip	TT	9 (56,3)	7 (43,8)	0,49	12 (75,0)	4 (25,0)	0,53
	TT dışı	3 (75,0)	1 (25,0)		4 (100)	0 (0)	
Alel	T	21 (58,3)	15 (41,7)	0,51	28 (77,8)	8 (22,2)	0,29
	G	3 (75,0)	1 (25,0)		4 (100)	0 (0)	
Tedavi	LAM	1 (50,0)	1 (50,0)	0,83	1 (50,0)	1 (50,0)	0,64
	TBV	1 (100)	0 (0)		1 (100)	0 (0)	
	ENT	5 (55,6)	4 (44,4)		7 (77,8)	2 (22,2)	
	TDF	5 (62,5)	3 (37,5)		7 (87,5)	1 (12,5)	

• Serolojik Yanıt

- 20 HBeAg pozitif hasta
  - 8 (%40) Hbeag kaybı
  - 4 (%20) serokonversiyon
- HBsAg serokonversiyonu saptanmadı

		Biyokimyasal yanıt		
		Yok (n=15) n (%)	Var (n=25) n (%)	p
Cinsiyet	K	5 (31,3)	11 (68,8)	0,50
	E	10 (41,7)	14 (58,3)	
Yaş	< 40	11 (44,0)	14 (56,0)	0,27
	≥ 40	4 (26,7)	11 (73,3)	
HAI skoru	0-5	9 (56,3)	7 (43,8)	0,046
	≥ 6	6 (25,0)	18 (75,0)	
Fibrozis evresi	0-2	11 (50,0)	11 (50,0)	0,07
	≥ 3	4 (22,2)	14 (77,8)	
HBeAg	Negatif	10 (40,0)	15 (60,0)	0,67
	Pozitif	5 (33,3)	10 (66,7)	
ALT (U/L)	< 80	7 (33,3)	14 (66,7)	0,56
	≥ 80	8 (42,1)	11 (57,9)	
HBV DNA (IU/mL)*	<2x10 ⁴	5 (55,6)	4 (44,4)	0,20
	≥2x10 ⁴	10 (32,3)	21 (67,7)	
HBV DNA (24.hafta)**	Negatif	5 (35,7)	9 (64,3)	0,86
	Pozitif	10 (38,5)	16 (61,5)	
Genotip	TT	10 (38,5)	16 (61,5)	0,86
	TT dışı	5 (35,7)	9 (64,3)	
Alel	T	24 (36,9)	41 (63,1)	0,82
	G	6 (40,0)	9 (60,0)	
Tedavi	LAM	5 (62,5)	3 (37,5)	0,39
	TBV	2 (40,0)	3 (60,0)	
	ENT	4 (33,3)	8 (66,7)	
	TDF	4 (26,7)	11 (73,3)	

• Biyokimyasal Yanıt

- ALT ≥ NÜS 40 hasta
  - 25 (%62,5) biyokimyasal yanıt
- HAI skoru ≥ 6 olanlarda biyokimyasal yanıt daha fazla
  - Lojistik regresyon analizinde anlamlı ilişki saptanmadı

TARTIŞMA

- Yapılan çalışmalarda da belirtildiği gibi baskın genotip TT olarak bulunmuştur.

Lee, I.-C., C.-H. Lin, Y.-H. Huang, T.-I. Huo, C.-W. Su, M.-C. Hou, et al., *IL28B polymorphism correlates with active hepatitis in patients with HBeAg-negative chronic hepatitis B*. PLoS One, 2013. 8(2): p. e58071.

Boglione, L., J. Cusato, S. Allegra, I. Esposito, F. Patti, G. Cariti, et al., *Role of IL28-B polymorphisms in the treatment of chronic hepatitis B HBeAg-negative patients with peginterferon*. Antiviral research, 2014. 102: p. 35-43.

Virolojik yanıt - IL28B rs8099917

- **Hepatit C**

- G aleli : Peg-IFN ve RBV tedavisinde tedavi başarısızlığı
- TT genotipi: Yüksek kalıcı virolojik yanıt

Rauch, A., Z. Kutalik, P. Descombes, T. Cai, J. Di Iulio, T. Mueller, et al., *Genetic variation in IL28B is associated with chronic hepatitis C and treatment failure: a genome-wide association study*. Gastroenterology, 2010. 138(4): p. 1338-1345. e7.

Kawaoka, T., C.N. Hayes, W. Ohishi, H. Ochi, T. Maekawa, H. Abe, et al., *Predictive value of the IL28B polymorphism on the effect of interferon therapy in chronic hepatitis C patients with genotypes 2a and 2b*. Journal of hepatology, 2011. 54(3): p. 408-414.

Virolojik yanıt – IL28B

- **Hepatit B – Peg IFN**

- Rs8099917 G aleli: HBeAg pozitif hastalarda yüksek virolojik yanıt

Chen, C., F. Zhou, Y. Zhou, Y. Zeng, W. Li, and J. Hou, *Relationship between single nucleotide polymorphisms in IL28B gene and response to interferon treatment in chronic hepatitis B patients*. Nan fang yi ke da xue xue bao= Journal of Southern Medical University, 2011. 31(12): p. 2012-2015.

- Rs8099917, rs12979860 ve rs12980275 genotipleri ile ilişkili yok

Lee, D.H., Y. Cho, J.Y. Seo, J.H. Kwon, E.J. Cho, E.S. Jang, et al., *Polymorphisms near interleukin 28B gene are not associated with hepatitis B virus clearance, hepatitis B e antigen clearance and hepatocellular carcinoma occurrence*. Intervirology, 2013. 56(2): p. 84-90.

de Niet, A., R. Takkenberg, R. Benayed, B. Riley-Gillis, C. Weegink, H. Zaaijer, et al., *Genetic variation in IL28B and treatment outcome in HBeAg-positive and-negative chronic hepatitis B patients treated with Peg interferon alfa-2a and adefovir*. Scandinavian journal of gastroenterology, 2012. 47(4): p. 475-481.

Virolojik yanıt – IL28B

- **Hepatit B – Oral antiviral tedavi**
  - Rs8099917 GT: lamivudin tedavisine yanıt şansı daha yüksek

Yu, F., Y. Wang, S. Yuan, J. Ma, N. Ma, X. Zhang, et al., *Association between gene polymorphisms of IL-28 and response to lamivudine in Chinese rural patients with chronic hepatitis B*. Scandinavian journal of gastroenterology, 2013. 48(6): p. 745-751.

- Rs12979860: ilişki yok

Kandemir, Ö., Ş.B. Fidancı, N. Demir, A. Görür, and L. Tamer, *Chronic hepatitis B and IL28B rs12979860 polymorphism: preliminary study*. Molecular biology reports, 2013. 40(11): p. 6189-6194

- Bizim çalışmamızda da; kronik hepatit B hastalarında, IL28B rs8099917 TT genotipi ile TT dışı genotipler arasında ve T aleli ile G aleli arasında, oral antiviral tedavinin birinci yılında virolojik yanıt sağlanması açısından ve primer yanıtsızlık görülmesi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır .

- HCV'de HBV'den daha baskın yanıt
- IFN- λ HCV'de alternatif bir antiviral yolağı aktive edebileceğı düşünölmekte

Serolojik yanıt – IL28B

- Sonneveld ve ark.,
  - Peg-IFN kullanan HbeAg pozitif kronik hepatit B hastaları
  - IL28B rs12980275 AA genotipi ve rs12979860 CC genotipi HbeAg serokonversiyonuyla ilişkili

Sonneveld, M.J., V.W.S. Wong, A.M. Woltman, G.L. Wong, Y. Cakaloglu, S. Zeuzem, et al., *Polymorphisms near IL28B and serologic response to peginterferon in HBeAg-positive patients with chronic hepatitis B*. Gastroenterology, 2012. 142(3): p. 513-520. e1.

- de Niet ve ark.,
  - peg-IFN ve adefovir tedavisi alan hastalar
  - Çalışmamızla benzer bir şekilde; IL28B rs12980275, rs12979860 ve rs8099917 gen polimorfizmleri ile serolojik yanıt arasında ilişki bulunmamış

de Niet, A., R. Takkenberg, R. Benayed, B. Riley-Gillis, C. Weegink, H. Zaaijer, et al., *Genetic variation in IL28B and treatment outcome in HBeAg-positive and-negative chronic hepatitis B patients treated with Peg interferon alfa-2a and adefovir*. Scandinavian journal of gastroenterology, 2012. 47(4): p. 475-481.

Biyokimyasal yanıt – IL28B

- Kandemir ve ark.,
  - peg-IFN ve oral antiviral tedavi alan hastalarda IL28B rs12979860 gen polimorfizmi ile biyokimyasal yanıt arasında ilişki bulunmamış

Kandemir, Ö., Ş.B. Fidancı, N. Demir, A. Görür, and L. Tamer, *Chronic hepatitis B and IL28B rs12979860 polymorphism: preliminary study*. Molecular biology reports, 2013. 40(11): p. 6189-6194

- Bizim çalışmamızda da bu çalışmaya benzer şekilde, IL 28B rs8099917 TT ve TT dışı genotipi olanlar arasında ve T aleli ile G aleli olanlar arasında biyokimyasal yanıt görülmesi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır

Kısıtlılıklar

- IL28B yakınındaki sadece bir tane tek nükleotid polimorfizminin araştırılması
  - Bu nedenle diğer IL28B tek nükleotid polimorfizmleri ile tedavi yanıtları arasındaki ilişki irdelenememiştir.
- Çalışmaya dahil edilen hasta sayısının azlığı
  - Bu nedenle tedavi yanıtını etkileyebilecek faktörler araştırılırken, yüzdesel olarak fark görünen sonuçlarda istatistiksel anlamlılık elde edilememiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

- Literatürde, kronik hepatit B hastalarında oral antiviral tedavi yanıtı ile IL28B gen polimorfizmi arasındaki ilişkiyi inceleyen çok az sayıda çalışma mevcuttur.
- Daha fazla hasta sayısı ve IL28B yakınındaki farklı tek nükleotid polimorfizmlerinin de araştırıldığı çalışmalara ihtiyaç olduğunu ve yapılacak bu çalışmalar sayesinde kronik hepatit B hastalarında tedavi yanıtını öngörebilecek bir belirtecin bulunmasının sağlanabileceğini düşünmekteyiz.

TEŞEKKÜRLER